

ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ฉบับที่ ๒๓

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีหลักเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากแนวทางปฏิบัติในเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่ง โดยพระราชบัญญัติและระเบียบดังกล่าวได้แยกความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ และที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐจะต้องรับภาระชดใช้ค่าเสียหายไปก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบียดต่อไปในภายหลัง และให้ยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เฉพาะกรณีที่มีความเสียหายนั้นเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น นอกจากนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงรายได้ ฐานะครอบครัว ความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับที่ ๒๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

หมวด ๑
ข้อกำหนดทั่วไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

“คณะกรรมการสถาบัน” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า ผู้อำนวยการและผู้ปฏิบัติงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการ หรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

“ผู้แต่งตั้ง” หมายความว่า ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดอย่างใด ๆ แต่ไม่รวมถึงการออกคำสั่งหรือกฎ

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจออกระเบียบปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ได้ตามความเหมาะสม และในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการตามข้อบังคับนี้ให้คณะกรรมการสถาบันเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๕ ในกรณีที่ผู้อำนวยการเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ โดยอนุโลม

หมวด ๒

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ส่วนที่ ๑

การรายงานความเสียหาย

ข้อ ๖ เมื่อเกิดความเสียหายแก่สถาบัน ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาภายในสามวันทำการนับตั้งแต่วันทราบเหตุ และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้อำนวยการ เว้นแต่ผู้อำนวยการเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย ให้รายงานต่อประธานกรรมการสถาบัน

ข้อ ๗ กรณีที่ความเสียหายเกิดแก่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ถ้าผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้ผู้ปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความเสียหายรายงานต่อผู้บังคับบัญชาภายในสามวันทำการ และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้อำนวยการ เว้นแต่ผู้อำนวยการเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย ให้รายงานต่อประธานกรรมการสถาบัน

ส่วนที่ ๒

กรรมการ

ข้อ ๘ เมื่อมีความเสียหายเกิดแก่สถาบัน และผู้อำนวยการมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของผู้ปฏิบัติงาน ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง และพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ เว้นแต่ผู้อำนวยการเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย ให้ประธานกรรมการสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของสถาบัน หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือบุคคลตามความเห็นสมควร และกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นนักกฎหมาย

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการสอบสวนและพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย แต่ทั้งนี้ต้องระวางมิให้คดีขาดอายุความตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ๕ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นทำให้เกิดความเสียหายแก่สถาบัน หรือในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้สถาบันร่วมกับ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นนั้นร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่สถาบันและหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของผู้ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้สถาบัน ร่วมกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ในการประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมอาจทำความเห็นแย้งมติที่ประชุมรวมไว้ในความเห็นของคณะกรรมการได้

ข้อ ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำละเมิด โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่พึงเกี่ยวข้อง รับฟังพยาน บุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ และหรือสถานที่

ในกรณีที่กระทรวงการคลังกำหนดแนวทางการสอบข้อเท็จจริง การทำบันทึกและการรายงาน ผลให้คณะกรรมการถือปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการต้องให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหาย ได้ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม

ส่วนที่ ๓

การเสนอความเห็น

ข้อ ๑๔ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นถึงผู้แต่งตั้ง ถ้าผู้แต่งตั้ง ขอให้ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการรีบดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้แต่งตั้ง กำหนด

ความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ชัดเจน และต้องมี พยานหลักฐานสนับสนุนประกอบด้วย

ข้อ ๑๕ ในการพิจารณาเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ ถ้าเป็นกรณีที่ถูกปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พิจารณาบังคับตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พิจารณาบังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ต้องวินิจฉัยสั่งการโดยเร็ว ว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด พร้อมทั้งสั่งการให้เตรียมเรื่อง ให้พร้อมสำหรับการแจ้งผู้กระทำละเมิดให้ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปี ในกรณีเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือหนึ่งปีในกรณีมิใช่เป็นการกระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ นับจากวันที่ผู้แต่งตั้งรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้กระทำละเมิด

ให้ผู้แต่งตั้งจัดส่งรายงานการสอบสวนให้กระทรวงการคลังภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้ง วินิจฉัยสั่งการเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงาน ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ข้อ ๑๗ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว หากผู้แต่งตั้งวินิจฉัย และมีคำสั่ง ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้แจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ในกรณีที่ผู้อำนวยการเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ หากผู้อำนวยการมีความเห็นยืนยัน ตามความเห็นเดิมซึ่งแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้เสนอคณะกรรมการสถาบัน วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่สถาบัน ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงการคลัง และเมื่อ คณะกรรมการสถาบันมีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้รีบแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ส่วนที่ ๔

การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่เงิน ให้ชดใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงิน จะดำเนินการดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ชดใช้เป็นเงิน

(๒) ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกันโดยมีสภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกัน หรือดีกว่า ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย และใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายโดยทำ สัญญาชดใช้เป็นทรัพย์สินดังกล่าว

(๓) ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม โดยทำสัญญาว่าจะจัดการ ให้ทรัพย์สินคืนสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกินหกเดือน

การชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้มีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของสถาบัน

การทำสัญญาตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกันและในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วาง หลักประกันด้วยก็ได้

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่ผู้กระทำละเมิดตาย ให้รับดำเนินการตามข้อบังคับนี้โดยอนุโลม เพื่อให้ได้ ข้อยุติโดยเร็วและระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งเห็นว่าผู้กระทำละเมิด ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่สถาบัน ให้สถาบันฟ้องผู้จัดการมรดกหรือทายาทต่อไป

ส่วนที่ ๕

การฟ้องชำระค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ผู้กระทำละเมิดต้องรับผิดชอบและขอฟ้องชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ว่า จะเกิดขึ้นในชั้นตอนใด ให้สถาบันกำหนดจำนวนเงินที่ขอฟ้องชำระนั้นตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของผู้กระทำละเมิด ความรับผิดชอบ ที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีและพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

ในการให้ฟ้องชำระต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกัน ด้วยก็ได้

ข้อ ๒๒ ให้ผู้อำนวยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้ำประกัน การวางหลักประกัน หนังสือฟ้องชำระ และสัญญาค้ำประกันตามความเหมาะสม

หมวด ๓

ผู้ปฏิบัติงานกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ส่วนที่ ๑

การรายงานความเสียหาย

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก ถ้าผู้ปฏิบัติงานผู้นั้นเห็นว่าความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องในการที่ตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ปฏิบัติงานผู้นั้นรายงานต่อผู้บังคับบัญชาภายในสามวันทำการนับแต่วันเกิดเหตุ และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้อำนวยการ เว้นแต่ผู้อำนวยการเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย ให้รายงานต่อประธานกรรมการสถาบัน และให้นำ ข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การชดเชยค่าสินไหมทดแทนและการต่อสู้คดี

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่สถาบันต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกที่ได้รับ ความเสียหาย ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการควบคุมงบประมาณจัดสรรงบประมาณชดเชย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ให้นำเสนอคณะกรรมการสถาบันอนุมัติเป็นคราว ๆ ไป

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจทำการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้วให้สถาบัน เตรียมการต่อสู้คดีต่อไป

ข้อ ๒๖ ถ้าผู้แต่งตั้งเห็นว่าความเสียหายเกิดจากผู้ปฏิบัติงานมิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเมื่อได้ฟังความเห็นของคณะกรรมการแล้วเห็นว่าความเสียหายเกิดจากผู้ปฏิบัติงานมิได้กระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เรียกผู้ปฏิบัติงานผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

ข้อ ๒๗ ถ้าผลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งยุติเป็นที่สุดว่าความเสียหายเกิดจากผู้ปฏิบัติงาน ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกผู้ปฏิบัติงานเข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหาย

ได้ฟ้องผู้ปฏิบัติงานต่อศาลก่อนแล้วหรือมีการเรียกผู้ปฏิบัติงานเข้ามาเป็นคู่ความในคดีก่อนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งแจ้งผลการพิจารณาให้ทนายความหรือพนักงานอัยการเพื่อแถลงต่อศาล เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดีและให้สถาบันช่วยเหลือทางคดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในระหว่างนั้นด้วย

ข้อ ๒๘ ในกรณีสถาบันต้องรับผิดชอบบุคคลภายนอกในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานนั้น ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานจะมีหรือไม่และเพียงใดเป็นกรณีที่สถาบัน จะพิจารณาได้เบี่ยงเอาจากผู้ปฏิบัติงานในภายหลัง ซึ่งคณะกรรมการและผู้แต่งตั้งแล้วแต่กรณี ต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีการไต่เบี่ยงหรือไม่ หรือจะไต่เบี่ยงให้ชัดใช้เพียงใดและให้นำข้อ ๑๘ ถึงข้อ ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๙ เพื่อให้การดำเนินการเรื่องความรับผิดทางละเมิดถูกต้องหากมีกรณีจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และแนวทางปฏิบัติ ของกระทรวงการคลังรวมทั้งข้อกำหนดอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือกฎอื่น ๆ ของรัฐ

ข้อ ๓๐ ให้หน่วยงานบุคลากรเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องรับผิดชอบตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมชัย ฤชุพันธุ์

ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน